

ELŐTERJESZTÉS

Gáborján Község Önkormányzata Képviselő-testületének
2025. április 28-i ülésére

**Tárgy: Gáborján Község Önkormányzata
2025-2029. közötti gazdasági program**

Tisztelt Képviselő-testület!

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX.- törvény 116. §-a rendelkezik arról, hogy a települési önkormányzatok képviselő-testületeinek hosszú távú fejlesztési elképzeléseiket gazdasági programban, illetve fejlesztési tervben kell rögzíteni. A gazdasági program a képviselő-testület megbízatásának időtartamára szól. A program meghatározza mindazokat a terveket, célkitűzéseket, feladatokat, amelyek az önkormányzat költségvetési és pályázati lehetőségeivel összhangban a helyi társadalmi, gazdasági és egyéb adottságok figyelembevételével a kötelező és nem kötelező feladatok biztosítását, a feladatellátás színvonalának javítását célozzák meg. A gazdasági programnak illeszkednie kell mind az Unió, mind az országos, és mind a megyei fejlesztési irányelvekhez, elképzelésekhez. Ezekkel harmonizálva, elsősorban a gazdaságélénkítésre, a közszolgáltatások egyre magasabb szintű biztosítására, színvonalának javítására, a biztonságos és folyamatos fejlődésre kell fókuszálni a fejlesztési terveket.

A gazdasági ciklusprogram az önkormányzat és a település számára helyi szinten határozza meg mindazon feladatokat, amelyeket az előbb vázolt elvek figyelembevételével, ugyanakkor a lehetőségektől nem elrugaszkodva kell megvalósítani annak érdekében, hogy a ciklus végére megvalósulhasson valamennyi fejlesztési elképzelés.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést megtárgyalni és a határozati javaslatot elfogadni szíveskedjenek.

Határozati javaslat

Gáborján Község Önkormányzata Képviselő-testülete a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a alapján megtárgyalta az önkormányzat 2025-2029 közötti gazdasági ciklusprogramját, és azt a melléklet szerint változtatás nélkül elfogadja.

Felkéri a polgármestert, hogy a ciklusprogram végrehajtásáról és a szükséges intézkedések megtételéről gondoskodni szíveskedjen.

Határidő: folyamatos

Felelős: Mező Gyula polgármester

Gáborján, 2025. április 22.

GÁBORJÁN KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Gazdasági Programja

2025-2029

I. BEVEZETÉS

Gáborján Község Önkormányzata Képviselő-testülete Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. § (1) bekezdése alapján megalkotja gazdasági programját, mely gazdálkodásának alapidokumentuma. A gazdasági program, fejlesztési terv a képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakra szól. A gazdasági program helyi szinten meghatározza azokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.

A program kialakítása során a következőket vette figyelembe a Képviselő-testület:

- a) legyen megfelelő bevételi forrás, ami megalapozza a fejlesztési célok megvalósítását,
- b) a fejlesztések úgy valósuljanak meg, hogy azok gazdaságos működtetéséhez a pénzeszközök rendelkezésre álljanak,
- c) a bevételek folyamatosan biztosítsák a település működőképességét, legalább az elért szolgáltatási színvonal megőrzését,
- d) a településfejlesztés középpontjában a foglalkoztatás elősegítése álljon, melynek megvalósulását az önkormányzat minden, a rendelkezésére álló eszközével elősegíti.

II. HELYZETELEMZÉS

II. 1. Adottságok

Gáborján Község Hajdú-Bihar vármegye bihari térségéhez kapcsolódó kistelepülés, Berettyóújfalutól 12 km-re fekszik, első írásos említése 1285-ből származik. A település az ősidőben árumegállítási joggal rendelkezett, a török hódoltságig „Gáborján nemes városának” nagyobb kiváltsága volt, mint a hajdúvárosoknak. Az Árpád-korabeli földvárának – a mai Magyarország határain belül 3 ilyen található, Edelényben, Szabolcsban és Gáborjánban – feltáratlan maradványai történelmi védeltséget élveznek. Templomunk restaurálása során kazettás, festett-táblás oldalmennyezetei ritkaság számba tartoznak.

A falu népességszáma fogyó tendenciát mutat, magas az időskorúak aránya. A településen a munkanélküliek részaránya magas, számottevő vállalkozás a településen nincs, a legnagyobb foglalkoztató nálunk az önkormányzat. Mezőgazdasági jellegű település vagyunk, a mezőgazdaság eltartó képessége alacsony. Ezeket a tényeket, adottságokat a település fejlesztési irányvonalának meghatározásakor figyelembe kell vennie a Képviselő-testületnek.

Településünkön a szennyvízhálózat kiépítése még nem történt meg, a telefon és internet szolgáltatás kielégítő. A vezetékes ivóvízhálózat az 1970-es években, a gázhálózat 1995-ben lett kiépítve.

Önkormányzatunk a magánszemélyek kommunális adóját 1991-től, a helyi iparüzési adót 1995-től vezette be. Az átengedett központi adónem, a gépjárműadó elvonását követően saját bevételt – az iparüzési adón felül - az önkormányzat tulajdonát képező ingatlanok bérbeadásából befolyó bevétel adja, mely nagyon alacsony mértékű.

II. A gazdasági környezet várható alakulása

Az Európai Unióból a 2020. és 2027. közötti hétéves ciklusra, Magyarországnak megállapított források alapját az EU Kohéziós Politikája, valamint Vidékfejlesztési Politikája adja. A források egyrészt elősegítenék Magyarország felzárkózását az EU legfejlettebb régióihoz, másrészt a mezőgazdaság versenyképességét és a vidéki térségek népességmegtartó képességének megőrzését szolgálnák, azonban évek óta nem érkeznek meg ezek a források és a további ütemezés is bizonytalan.

A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény módosítása alapján a megye vált a területfejlesztés legfontosabb területi szintjévé. A megyei önkormányzatok a törvényben meghatározottak szerint területfejlesztés, területfejlesztési tervek végrehajtásához és a területfejlesztés koordinációjához kapcsolódó területrendezési és vidékfejlesztési feladatokat látnak el.

A várostérségek, valamint a megyei jogú városok térségeinek fejlesztését támogató források indikatív, járások szerinti megoszlása – a Kormány 1652/2021. (IX.21.) Korm. határozata a 2021-2027 közötti időszakban a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz éves fejlesztési keretének megállapításáról az operatív programhoz tartozó megyék megyei önkormányzatai és a megyei jogú városok önkormányzatai tervezési jogkörébe utalt források felhasználásáról „Élhető vármegye”, „Klímaparát vármegye”, „Gondoskodó vármegye”, „Versenyképes vármegye” címen határozott meg prioritásokat.

Hajdú-Bihar vármegye jövőképét a 2020-2027-es időszakra vonatkozó Területfejlesztési Konceptiója fogja meghatározni, mely dokumentum meghatározza az időszak fejlesztései során figyelembe veendő horizontális elveit és céljait is.

Hajdú-Bihar vármegye 2020-2027-es időszakra vonatkozó stratégiai céljai két szinten kerülnek meghatározásra annak érdekében, hogy mind a különböző tématerületek és ágazatok célirányos fejlesztései, mind a megye területi tagozódásának megfelelő speciális igényekre alapozott fejlesztések markánsan kiemelésre kerülhessenek. E szintek az ágazati és területi szintek. A Területfejlesztési Konceptió részletei a program kidolgozásának idején még nem ismertek.

Várható stratégiai ágazati célok:

- Az Alföld értékeire épülő fenntartható környezet,
- Versenyképes gazdaság és egészséges élelmiszer,
- A megye gazdasági szerkezetének megfelelő oktatás, szakképzés,
- Közösségi, szociális, egészségügyi és társadalmi fejlesztések a leszakadó társadalmi csoportok esélyegyenlőségének és életminőségének javítására.

Várható stratégiai területi célok:

- Debrecen, az életerős város, mint a Kárpát-medence egészség és innováció fővárosa,
- Járásközpontok és járási szintű városok, mint a helyi közösségek együttműködésének centrumai,
- Kistelepülések, mint az élhető vidéki közösségek színterei.

A vidéki kistelepüléseknek az elmúlt időszakban az elöregedés, az elvándorlás és elszegényedés problémájával kellett szembenézniük. Fontos cél ezeknek a folyamatoknak a

kezelése, olyan biztonságos, gazdaságilag életképes és élhető vidéki környezet fenntartása, amely megőrzi a megye vidéki területeinek értékeit, erősíti a települések önmegtartó erejét. Az önszerveződés és az önfenntartó gazdálkodás segíti a minőségi életkörülmények kialakítását, melyet a vállalkozói szemlélet erősítésével és a foglalkoztatást biztosító (elsősorban mezőgazdasághoz kötődő) vállalkozások fejlesztésével, valamint a generációs megújulás támogatásával lehet elérni. Ezen problémák megoldásában jelentős szerep juthat a Magyarország kormánya által meghirdetett Magyar Falu Programnak.

II. Az Önkormányzat pénzügyi helyzete

Az Önkormányzat vagyona a 2024. évi zárómérleg alapján 1.022.445 eFt volt.

Az elmúlt négy évben likviditási nehézségek nem voltak az önkormányzatnak, az önkormányzat a fizetőképessége fenntartásához külön állami támogatást nem vett igénybe, működési, fejlesztési hitel felvételére nem került sor. Az önkormányzat feladatai ellátásának, valamint a költségvetési szervek működésének pénzügyi akadály nem volt.

Az önkormányzat költségvetésének kiadási és bevételi főösszegei (ezer forintban)

	2022	2023	2024
Bevétel	534.986	477.026	499.642
Kiadás	502.543	357.330	487.133

Az önkormányzati rendszer átalakítása, a feladatfinanszírozás bevezetésének előtérbe helyezése, az önkormányzat feladatainak önálló módon történő ellátását hozta magával, ami a bevételek és kiadások arányos növekedésével járt együtt, azonban az elmúlt 2-3 évben a központi költségvetés támogatás növekedése elmaradt az inflációtól, ami jelentős rést okoz az önkormányzat költségvetésében. Ebben a ciklusban várhatóan továbbra is ez a tendencia folytatódik majd.

A település iparüzési adó bevétele évről évre jelentősen nem változik, sajnálatos módon az önkormányzat éves költségvetésében egyre kisebb szerepet játszik.

A csökkenő saját bevételek miatt meg kell keresni a kiadások csökkentésének lehetőségét, valamint új bevételi források felkutatására van szükség a település színvonalas működésének megőrzése érdekében.

II. 4. Az előző ciklus fejlesztései

Az önkormányzati gazdálkodás az alapja valamennyi, a Gazdasági Programban meghatározott cél elérésének. A település adottságait a lehetőségekhez képest maximálisan ki kell használni, mert csak akkor válik valamennyi lakójának hasznára, ha a hatékonyság, és tervszerűség jellemezi a szakmai munkát.

Az adóztatásban a Képviselő-testület döntése alapján a 2018. évben megszűnt a magánszemélyek kommunális adója, ezt követően változás nem lesz, azonban a Gazdasági Programmal érintett időszakban a bevételek csökkenése esetlegesen települési adó bevezetését generálhatják. Az M4-es autópálya átadásával olyan helyzeti előnyhöz jutott a település,

amelynek kiaknázása, vállalkozások letelepedésének segítése többletbevételhez juttathatja az önkormányzatot.

Az önkormányzati beruházások megvalósítása során továbbra is alapelv, hogy beruházások elsősorban pályázati forrás bevonásával valósíthatók meg.

A fenti céljainak eléréséhez nélkülözhetetlen az önkormányzati gazdálkodás további javítása, amelynek alapjai adottak. Folyamatosan vizsgálni kell minden lehetőséget, ami a hatékony vagyongazdálkodást, illetve nagyobb bevétel elérését teszi lehetővé.

A település fejlődése, a XXI. század kihívásai, a fenntartható fejlődés biztosítása szükségessé teszi, hogy az önkormányzat szervezője, generálója legyen a megújuló energiaforrások hatékony felhasználásának. Ez a tevékenység a jogi keretek közötti szabályozásra, valamint az aktív gazdálkodási, vagyongazdálkodási tevékenységre terjed ki.

A gazdasági programban meghatározottak megvalósításához szükséges anyagi források biztosítása érdekében az alábbi feladatok rögzíthetők:

- A pályázati források figyelése, igénylése és megszerzése.
- Az önkormányzat sajátos működési bevételeinek növelési lehetőségeit meg kell keresni olyan adórendszer megteremtésével, mely megfelel a helyi adópolitika elvárásainak és hatékony eszköze az önkormányzat saját forrás növelésének.
- Közteherviselés (hátralékok behajtása, adómorál javítása) biztosítása.
- A képviselő-testület nyomon követi a költségvetési támogatási rendszert és az elképzeléseivel összhangba hozva igyekszik kihasználni a rendszer által nyújtott lehetőségeket (legkedvezőbb összegű támogatás megkeresése).
- Az önkormányzat áttekinti a meglévő vagyontárgyait, azok hasznosításának módját és lehetőségeit, a fenntartási, üzemeltetési költségek nagyságát és javaslatot dolgoz ki az egyes vagyontárgyak megfelelő kihasználására, értéknövelő beruházásokra, a felesleges vagyontárgyak hasznosítására, valamint az egyes vagyontárgyak értékesítésére.

III. Gazdaságfejlesztés

1. Infrastruktúrafejlesztés

A település hosszú távú, és fenntartható fejlődésének kulcseleme a humán infrastruktúrával együtt a települési infrastruktúra fejlesztése.

1.1. Útépítés

A település gazdasági fejlődésének nagy lendületet adhat a várhatóan 2020. év szeptemberében átadásra került az M4-es autópálya országhatárig vezető szakasza, amely egyrészt lehetőséget teremt a határon átnyúló gazdasági kapcsolatok élénkülésére, esélyt teremthet multinacionális, illetve nagy tőkebázissal rendelkező befektetők, cégek letelepedésére. A nagy beruházás beláthatatlan eredményeket hozhat a település gazdasági, infrastrukturális fejlődésében, de már rövidtávon is érezhető hatását az iparüzési adó bevételek növekedésében.

Az útépitési feladatok három jellemző csoportra bonthatóak:

- a gazdasági tevékenységgel összefüggő beruházásokra
- a belterületi utak felújítása,
- a települési járdarekonstrukciós program kialakítása és végrehajtása.

Belterületi utak közül az előző ciklus alatt megvalósult a József Attila utca, a Szántó Kovács János utca és a Bajcsy-Zsilinszky utca, valamint a Fő utca Berettyó hídtól Hajnal utcáig tartó szakaszának felújítása, a Magyar Közút Nonprofit Kft. beruházásában a Fő utca teljes hosszának felújítása.

1.2. Kerékpárút hálózat fejlesztése

Pályázati forrás esetén törekedni kell a Berettyóújfalú-Nagyvárad kerékpárúthoz történő csatlakozásra, esetleg pályázati forrást kell találni egy Mezőpeterd – Váncsod – Gáborján – Szentpéterszeg - Berettyóújfalú kerékpárút megtervezésére és megépítésére.

1.3. Piacter fejlesztése

A piac használata során folyamatosan igényként merült fel az árusok részéről szociális helyiségek biztosítása, ennek megvalósítása ez évben kezdődő beruházással történik meg a TOP PLUSZ pályázat forrásából. A fejlesztés során egy új korszerű, fedett piaccsarnokkal lesz gazdagabb a település.

2. Idegenforgalom, turizmus

Az idegenforgalom sajátos területeit célozhatja meg a település jó adottságait kihasználva, így elsősorban a környező településekkel összefogva lehetne bemutatni a Bihar-Sárrét természeti értékeit, történelmi emlékhelyeit, valamint az aktív szabadidő eltöltésre lehetőséget biztosító adottságait. Ennek érdekében mindent meg kell tenni a kerékpárút hálózathoz történő csatlakozáshoz, a természetvédelem és környezetvédelem állami és civil szereplőivel közösen ki kell alakítani a tájegység természeti értékeit bemutató projektet.

2.1. Falusi turizmus

A Bihar-Sárrét tájegység településeivel közösen létrehozandó turisztikai projekt alkalmas lehet arra, hogy a környéken több napot is eltöltsenek az ide látogatók, amelynek kiváló bázisul szolgálhatnak a már meglévő és az ezt követően kialakítandó falusi szálláshelyek, vendégházak.

2.2. Tájház

Évek óta eltervezett célja az önkormányzatnak, hogy a település múltját, életét, hagyományait, néprajzát bemutató tájházat hozzon létre.

A tájház aktívabb hasznosításával mind az átutazó, mind a településen szállást igénybe vevő turisták számára kínálhat színes programot. Az üzemeltetés során be kell kapcsolni a tevékenységbe, a szervezésbe a vendéglátással foglalkozó helyi vállalkozókat. A tájház megvalósítása is pályázati forrás útján történhet.

3. Köznevelés, közművelődés, ifjúsági feladatok

A köznevelési, közművelődési, ifjúsági feladatok végrehajtása során kiemelt cél az oktatási, kulturális igények kielégítése. Ennek során olyan oktatási, képzési művelődési lehetőségeket kell kialakítani, ami a felnövekvő nemzedékek részére biztosítja a használható alap és szakmai képzést, lehetőséget teremtve a jövedelemszerző tevékenység végzésére, valamint a kulturális felemelkedésre, teljes, termékeny életvitel kialakítására.

Ezt a tevékenységet ki kell terjeszteni a felnőttképzésen és a közművelődési feladatellátáson keresztül az életviteli problémák kezelésére, az ön- és tanfolyami képzések biztosítására.

1.1. Bölcsődei, óvodai ellátás

Az óvodai ellátás a településen magas színvonalú. A Mocorgó Óvoda és Mini Bölcsőde személyi és tárgyi feltételei biztosítják a gyermekek képzési, iskolára való felkészítési igényeinek kielégítését. Az oktatás szelleme megfelel a szülők, és a szakmai jogszabályok elvárásainak, kreativitás és tolerancia jellemzi, az oktatásban a kompetencia-fejlesztésen van a hangsúly.

Az óvodai nevelés jelenleg két csoportban zajlik. A beiratkozott gyermekek várható alacsony létszáma miatt folyamatosan figyelemmel kell lenni a szülői igények kielégítésére annak érdekében, hogy lehetőleg egyetlen gáborjáni gyermeket se vigyenek el más település óvodájában.

Továbbra is biztosítani kell a normatívával nem fedezett, az alaptevékenység végzéséhez szükséges költségvetési forrást az önkormányzat saját bevételei terhére, (logopédiai szakellátás, gyógytestnevelés, pszichológiai szolgáltatás) évenkénti felülvizsgálattal a szükségleteknek, szülői elvárásoknak, pedagógiai szükségszerűségnek megfelelően.

Továbbra is – elsősorban a pedagógusok képzésére érkező állami normatívából, vagy pályázati forrásból – biztosítani kell a folyamatos szakmai fejlődés lehetőségét, megteremtve, illetve továbbra is biztosítva a szükségleteknek megfelelően a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátását.

Az épület alapvetően rossz adottságokkal rendelkezik, folyamatosan pályázunk az óvoda bővítésére, korszerűsítésére. A korábban elkezdett energiatakarékosági program ebben az évben tovább folytatódik, napelemek felszerelésével csökkenthető az intézmény energiafogyasztása.

2024. májusától az óvoda 8 férőhelyes mini bölcsődével bővült, melynek egy vadonatúj, 130 m²-es bölcsőde épület ad otthont. Továbbra is cél az óvodai épület teljes megújítása, vagy a meglévő épület átépítésével, teljes körű rekonstrukciójával, illetőleg egy vadonatúj, korszerű, minden követelménynek és elvárásnak megfelelő óvoda kialakításával. A mini bölcsőde megnyitása óta teljes kihasználtsággal működik.

1.2. Általános iskolai oktatás

Az Általános Iskola életében óriási változást jelentett a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény, mely alapján az önkormányzati fenntartású iskola 2013. január 1. napjától állami fenntartásba került. A fenntartói feladatok ellátására a törvényi felhatalmazás alapján létrejött a Klebersberg Kunó Intézményfenntartó Központ (KLIK). A pedagógusok munkáltatója 2013. január 1. napjától az egész országban a KLIK lett, munkáltatóik pedig a járási tankerületi vezetők. A köznevelési feladatot ellátó intézmény feladatainak ellátását szolgáló ingó és ingatlan vagyon működtetését a Berettyóújfalui Tankerületi Központ végzi.

Állami forrás hiányában az önkormányzatnak továbbra is érdemes megfontolnia a nyári napközi és az erdei iskola megszervezését. Az önkormányzatnak célja valamennyi iskolás részére a beiskolázási támogatás biztosítása, amelyet az aktuális éves költségvetésbe be kell tervezni.

1.3. Művelődési Ház és Községi Könyvtár működtetése, közművelődés

A művelődési ház megfelelő, kulturált helyet adhat a klasszikus közművelődési igények kielégítésére, a kisebb klubhelyiségek létrehozásával otthont adhat az önszerveződő közösségek, önképző körök működéséhez, továbbá szociális ellátáshoz kapcsolódó, életvezetési ismereteket nyújtó foglalkozásoknak.

Kiemelt fontosságú az ifjúságnak otthont adni közösségi életük kialakításához, ami nem kis feladat a megbomló családok, valamint az érdeklődési körök hiánya miatt. Ennek a feladatnak szoros összefüggésben kell lenni a sportélet fellendítésével is.

A vázolt feladatok költségei biztosíthatóak a költségvetésből, az jelentős többletkiadást nem feltételez, inkább a szervező munka kerül előtérbe. Az elmúlt évek fejlesztésének köszönhetően a település méretéhez viszonyítva jelentős számú és nagyságú közművelődési tevékenységre alkalmas szintér jött létre, illetve újult meg, ezek a Faluház, és az úgynevezett Mini Művelődési Ház. A Faluház udvarán megvalósult színpaddal ellátott kültéri rendezvényház tovább gazdagítja a közművelődési tevékenységre alkalmas tereket.

A feltételek megteremtése után lehet szervezni a programokat folyamatosan, beindítva a turizmust, sportturizmust, falusi turizmust, fogadni más települések gyermek csereüdültetését akár erdei iskolát is. Munkalehetőség több embernek, családnak, elfoglaltság a nyugdíjasoknak is.

Törekedni kell a Művelődési Ház feladatellátásához kapcsolódó ingatlanok minél teljesebb kihasználására, hasznosítására is.

A Községi Könyvtárnál továbbra is prioritást élveznek az alábbiak:

- a rendelkezésre álló anyagok felhasználásával, és bővítésével helytörténeti kiállítás rendezése;

- az író-olvasó találkozók rendszeresebbé tétele;
- a nyári időszakban – együttműködve a Művelődési Házzal – olvasótábor szervezése, kiterjesztve a résztvevők körét a környékbeli települések gyermekeire is, így bevételt elérve;
- egyéb gyermekfoglalkozások tartása;
- olvasókör működtetése minden korosztálynak;
- az általános iskolával együttműködve könyvtárismereti órák tartása;
- a Művelődési Házzal együttműködve, az ingatlan adottságait kihasználva alkotótábor szervezése;
- családi programok szervezése a könyvtári tevékenységhez kapcsolódva.

Az elkövetkezendő években is cél, hogy az eddigi gazdag programokat, művelődési és családi eseményeket továbbra is meg tudja szervezni az önkormányzat.

2. Szociális feladatok

A következő időszakban várható munkanélküliek, betegek, időskorúak és nagycsaládosok növelhetik a támogatásra szorulókat számát, többen kerülhetnek a perifériára, egyes rétegeknél emelkedhet a szegénység.

A szociális ellátórendszernek fel kell készülni arra, hogy a jelentkező problémákra választ tudjon adni. Az önkormányzat pénzügyi és természetbeni támogatási rendszerét felül kell vizsgálni, hogy a támogatás a megfelelő személyekhez kerüljön.

Ennek érdekében:

- a képviselő-testület felülvizsgálja a helyi szociális ellátások rendszerét meghatározó rendeletét, a törvényi változások tükrében,
- a továbbiakban is nagy hangsúlyt fektet a szociális információs szolgáltatás segítéséhez,
- együttműködik a Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat munkatársával, a körzeti megbízottakkal, a köznevelési intézmények ifjúságvédelmi felelőseivel,
- az ellátásra szorulókat biztonságát megteremti,
- biztosítja, hogy a szociális szolgáltatások közelebb kerüljenek az ellátottakhoz,
- a szociális ellátási igényeket felméri,
- részt vesz a közmunka programokban.

A lakásfenntartási támogatás helyi rendeletben szabályozott települési támogatás, mely ellátási forma a bevezetése óta eltelt időszakban beváltotta a hozzáfűzött várakozásokat. A támogatásra az önkormányzat költségvetésében meghatározott és állami támogatásból finanszírozott szociális keret biztosít fedezetet.

2025. január 1. napjától a Gáborján Község Önkormányzata gesztorságával gáborjáni székhellyel működik tovább a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, melynek ellátási területe Gáborján és Váncsod településekre terjed ki.

3. Gyermekvédelem

A gyermekvédelem szoros kapcsolatban van az köznevelési, közművelődési és szociális feladatellátással. Fontos sajátossága a területnek, hogy az elvégzett munka generációkra hatóan befolyásolhatja a település működését.

Fontos tény, hogy a helyi támogatások a természetbeni ellátásokra épülnek, biztosítva a szociális ellátások terén meghatározott célok elérését.

Továbbra is biztosítani kell a tanévkezdési támogatások, valamint az ingyenes tankönyv rendszerét.

4. Egészségügyi feladatok

Az önkormányzat kötelező feladata az egészségügyi alapellátás biztosítása. Az egészségügyi feladatok ellátása terén az önkormányzat eleget tesz valamennyi törvényi kötelezettségének.

A Képviselő-testület a gazdasági program időtartama alatt fenntartja és fejleszti a háziiorvosi és fogorvosi alapellátást (vállalkozó orvosokkal). A védőnői szolgálat 2023. július 1. napjától önkormányzati fenntartásból átkerült állami fenntartásba, ténylegesen a Debreceni Egyetem Klinikai Központ Alapellátási és Egészségfejlesztési Igazgatósága látja el, az önkormányzat által kialakított tárgyi feltételek igénybevételeivel.

A fenti elvárásokkal összhangban figyelemmel kell kísérni az egészségügyi alapellátást biztosító háziiorvossal és fogorvossal kötött feladat-ellátási szerződések teljesülését. Örömteli információ, hogy a praxiskezeléssel megbízott Országos Kórházi Főigazgatóság lemondott az egészségügyi alapellátási körzetek átszervezéséről, összevonásáról, így egyelőre a gáborjáni háziiorvosi alapellátási körzet is változatlan formában fog működni.

Fent kell tartani, és fejleszteni kell a szűrések rendszerét, további támogatást igényel a nem kötelező védőoltások elérhetőségének biztosítása.

Pályázati forrás esetén felmerülhet egy sószoza kialakítása, mely fontos része lehet az óvodások és az iskolai tanulók egészség-megőrzésének.

5.4. Belvíz elvezetés

Az olyan befogadó-elvezető árkok felújítása szükséges, amelyek vízelvezetési funkciója több helyen nem megfelelő, vagy hiányos. Az előző ciklusban a területi operatív program keretében megvalósult belvízelvezető csatorna rekonstrukció beruházást újabb pályázati források megnyílása esetén folytatni kell. Ennek hiányában a kivitelezést akár önerőből, közfoglalkoztatottak bevonásával is meg kell valósítani.

5.5. Polgármesteri Hivatal komplex energetikai korszerűsítése

A Községháza energetikai korszerűsítése megvalósult. A TOP PLUSZ pályázati kiírás keretében megvalósult az épület fűtőkorszerűsítése, szigetelése, napelem hálózat kiépítése.

5.6. Közszolgáltatások

A kommunális hulladékszállítási közszolgáltatást 2024. július 1-től országosan a MOHU Zrt. látja el. Az önkormányzatok hulladékgyűjtési közszolgáltatással kapcsolatos feladatai megszűntek, illetőleg azok csupán a közterületeken elhagyott hulladék felkutatására és begyűjtésére korlátozódnak. Továbbra is problémát jelent a kül- és belterületen egyaránt

előforduló illegális hulladéklerakás, melynek megelőzése, felszámolása érdekében minden lehetséges eszközzel fel kell lépni.

A közműves ivóvíz-szolgáltatás, valamint a szennyvízelvezetés és tisztítás_közzolgáltatás 2015. január 1. napjától a Tiszántúli Regionális Vízművek (TRV) Zrt-vel kötött bérleti-üzemeltetési szerződések alapján zajlik. Vizsgálatot igényel az ivóvízrendszer rekonstrukciójának kérdésköre a helyenként erősen elavult rendszer miatt. A probléma megoldása érdekében együtt kell működni az üzemeltetővel az esetleges pályázati lehetőségek kihasználása során, az évről évre elhalasztott hálózat felújítások előbb-utóbb nagy összegű beruházást tesznek szükségessé.

A köztemetői szolgáltatások közül a temetkezést és temetés utáni takarítást kegyeleti közzolgáltatási szerződés alapján a PLATINUM Hajú-Bihar Vármegyei Temetkezési Vállalat Berettyóújfalui részlege látja el. Az utak, síremlékek, sírok közötti fünyírást, rendben tartást az önkormányzat végzi.

A terület bővítés és új parcella nyitása, valamint a rendszeres temetői lopások indokolják egy fő munkavállaló napi négy órás jelenlétét, ami akár a közfoglalkoztatás keretében is megoldható.

Gáborján, 2025. április 22.

A Gazdasági Programot a Képviselő-testület a ... /2025. (IV.28.) számú határozatával fogadta el.